

Til Børne og Ungdomsudvalget

27. februar 2019

Skolemad - Muligheder for besparelser

Sagsbehandler
Mie Helene Rosquist

Baggrund

I budget 2014 blev det besluttet, at der skulle være skolemad på alle skoler, hvor det var muligt. Skolemaden i København er et tilbud, som hver dag tilbyder mad til eleverne i de fleste af kommunens skoler.

Der er i dag 14 madskoler i København og 49 skoler med EAT-skolemadsordningen, hvor maden produceres i et centralkøkken og dagligt leveres til EAT-boderne, hvor maden bliver færdigtilberedt, anrettet og bragt ud til de elever, der har bestilt EAT.

Økonomi

Økonomien for henholdsvis madskolerne og EAT-boderne er bygget forskelligt op.

De 14 madskoler udgør selvstændige virksomhedsøkonomier, som selv tilpasser deres drift på baggrund af indtægter og udgifter. Madskolerne modtager et årligt driftstilskud af forvaltningen, men foretager selv råvare- og materielindkøb, fastsætter selv deres priser og forestår selv opkrævning af betaling fra forældre. I de tilfælde, hvor forældre modtager tilskud til madordningen, kompenserer forvaltningen madskolerne for dette indtægtstab. Samlet set er madskolernes økonomi kendetegnet ved, at jo flere kunder de har, jo bedre økonomi vil de ligeledes have.

I EAT-boderne bliver maden produceret i et centralt BUF-køkken og herefter pakket og leveret til de enkelte skoleboder. Indkøb af råvarer, materialer m.m. samt opkrævning af betaling fra forældre bliver håndteret centralt. Der er eksempelvis truffet beslutning om en forældrebetaling på 22 kr. pr. måltid.

EAT ordningens økonomi er, modsat madskolerne, kendetegnet ved, at forvaltningens samlede udgifter stiger, jo flere elever, som gør brug af ordningen. Dette skyldes, at forældrebetalingen kun dækker en del af udgifterne. De marginale omkostninger til et måltid mad er således større end indtægten/brugerbetalingen pr. måltid.

Uanset om der er tale om madskoler eller skoler med EAT-boder, så kan familier med lav indkomst søge om tilskud til skolemaden, sådan at der kun betales mellem 0 og 10 kr. for maden pr. barn. Nedenstående tabel viser indkomstgrænserne for tilskud til skolemad.

Ressourcer

Gyldenløvesgade 15
1600 København V

EAN nummer
5798009371201

Tabel 1. Indkomstgrænser for tilskud til skolemad

Personer på adressen	Skolemad til 0 kr.	Skolemad til 5 kr.	Skolemad til 10 kr.
2-4 personer	0 - 110.548 kr.	110.548 - 202.025 kr.	202.025 - 299.574 kr.
5 personer	0 - 138.185 kr.	138.185 - 230.611 kr.	230.611 - 339.229 kr.
6 personer og derover	0 - 183.763 kr.	183.763 - 264.911 kr.	264.911 - 378.444 kr.

Det samlede budget til skolemad udgør 50,2 mio. kr. for den centrale skolemad samt 4,2 mio. kr. til det centrale EAT-køkken.

I nedenstående to tabeller redegøres der for, hvordan forbruget så ud i 2018.

Tabel 2. Forbrugstal for den centrale skolemad 2018

Forbrugsposter	Beskrivelse	Økonomi (mio. kr.)
Udmelding af driftsmidler til skolerne	14 Madskoler modtager mellem 600.-650.000 kr. afhængig af størrelse, mens 49 EAT-boder modtager ca.300.000 kr. hver.	23,1
Avance og tilskud til spild til EAT-boderne	EAT-boderne får 5% i avance af det solgte til dækning af udgifter til ekstra hænder samt et tilskud til spildretter	1,8
Brutto indtægter fra kunder i EAT (ikke Madskoler)	Kunderne betaler 22 kr. pr måltid.	- 24,8
Tilskudsordning til EAT	Kunder som modtager tilskud betaler 0, 5 eller 10 kr. pr. måltid	2,4
Tilskudsordning til madskolerne	Madskolerne modtager selv indtægten fra forældrene, men i de tilfælde hvor forældrene modtager tilskud, kompenserer forvaltningen madskolerne for den manglende indtægt	3,2
Drift af skolemaden	Udgifter til smiley-ordning, fødevarebanken, afgifter etc.	0,2
EAT-udstyr	Udgifter forbundet med vedligeholdelse og udvidelse ved eksempelvis sporudvidelser. Beløbet dækker alle 49 EAT-boder og 14 Madskoler	3,3
Infomateriale og merchandise	Udgifter til info-materialer til borgerne (foldere, plakater samt kampagne ved skolestart)	0,3
Support og udvikling	Udgifter til kontrakt med Københavns Madhus, support ifbm. opstart af nye køkkener, samt Styrket Madindsats-projektet (obs. Madindsatsprojektet udløb i 2018)	2,6
Forbrug i alt		12,1

*Obs i 2018 var et mindreforbrug på 2,4 mio. kr. hvilket bl.a. skyldes lukning af boder pga. ombygning.

Tabel 2. EAT køkkenets forbrug i 2018

Forbrugsposter	Økonomi (mio. kr.)
Lønninger og vikarudgifter	12,8
Personaleudgifter (IT, arbejdstøj, befordring etc)	0,1
Fødevarer	19,6
Emballage	3,0
Fragt fra EAT-køkkenet til de 49 boder	1,0
Husleje, el, vand, varme, renovation etc	1,5
Inventar, udstyr, vedligehold i køkkenet	1,8
Service på udstyr + licenser i køkkenet	1,5
Forbrug i alt	41,3

Såfremt udvalget ønsker at mindske udgifterne forbundet med BUF's skolemadsordning kan dette gøres via. følgende greb.

1. Sætte prisen på skolemad op
2. Reducere udgifterne til skolemaden generelt
3. Nedsætte produktionen
4. Afskaffe tilskudsordningen

1. Sætte prisen på skolemaden op

Som indledningsvist beskrevet hviler økonomien på hhv. madskoler og EAT-boder på forskellige principper og en eventuel prisstigning på skolemaden ville derfor blive implementeret på forskellig vis.

I EAT madboderne koster en almindelig EAT-menu i dag 22 kr. Et måltid der dækker de ældste elevers behov, koster yderligere 3 kr. Prisen har været på dette niveau siden 2014. Forvaltningen har mulighed for at sætte priserne på EAT- måltiderne op centralt.

På madskolerne er det ikke muligt for forvaltningen at sætte prisen direkte op på samme måde. Madskolerne udgør, som tidligere nævnt selvstændige virksomheder, som selv tilpasser deres drift på baggrund af indtægter og udgifter. Et muligt greb i denne sammenhæng vil således være at sætte driftstilskuddet fra forvaltningen ned svarende til prisstigningen på EAT-måltidet.

En indledningsvis beregning viser, at for hver krone prisen pr. måltid stiger, er der forventede merindtægter på ca. 1 mio. kr. fordelt med ca. 900.000 i merindtægt for EAT-ordningen og 100.000 kr. i mindsket driftstilskud til madskolerne. En prisstigning på 5 kr. pr. måltid vil således medføre merindtægter på ca. 5 mio. kr., mens en prisstigning på 8 kr. pr. måltid, vil medføre merindtægter på ca. 8 mio. kr.

En prisstigning, uanset om der er tale om madskolerne eller EAT-boderne, vil med stor sandsynlighed medføre, at nogle kunder falder fra. Nogle fordi de generelt synes, at det er for dyrt, andre fordi de ikke længere har evnen til at betale. Det er ikke nærmere undersøgt, hvor meget forældrene er villige til at betale, men det vil sandsynligvis give en social slagside.

2. Nedsætte produktionen

Som indledningsvist beskrevet, så er der en indbygget finansieringsudfordring forbundet med EAT, som betyder, at de samlede udgifter stiger, hvis en større andel af eleverne bruger ordningen. Dette skyldes, at forældrebetalingen kun dækker en del af udgifterne. De marginale omkostninger til et måltid mad er altså større end indtægten/brugerbetalingen pr. måltid. Der er derfor et besparelspotentiale forbundet med at sætte produktionen ned.

I dag sælges der gennemsnitlig mad til 25 % af eleverne (svarende til den tildelte økonomi). Det er en mulighed at sætte produktionen ned, så en mindre andel af børn, sammenlignet med i dag, får mulighed for at købe EAT måltider. En nedsættelse af produktionen til 20 % svarer til en besparelse på ca. 3,4 mio. kr.

Sætter man denne grænse ned, vil der være risiko for større utilfredshed blandt forældrene, da endnu flere vil opleve, at der er udsolgt. På flere skoler er efterspørgslen allerede i dag større end udbuddet, hvilket forvaltningen jævnligt bliver gjort opmærksom på fra forældrene. Samtidig kan man frygte, at det vil gå hårdest ud over de ressourcetsvage, da det i endnu højere grad vil handle om at komme først til tasterne.

3. Afskaffe tilskudsordning

Som tidligere nævnt har økonomisk dårligt stillede familier mulighed for at søge om tilskud til køb af skolemad. Knap 3.000 elever er godkendt til at kunne få tilskud og i gennemsnit er der dagligt ca. 2.000, svarende til næsten 70 % af de tilskudsgodkendte elever, der køber skolemad med tilskud. Afhængig af forældrenes indkomst kan de få maden gratis, til 5 kr. eller 10 kr. pr. måltid.

Såfremt tilskudsordningen afskaffes helt, vil man kunne effektivisere for 5 mio. kr. årligt

4. Reducere udgifterne til skolemaden generelt

Det kan overvejes, om nogle af nedenstående poster kan reduceres eller helt bortfalde fx:

- Fjerne support og udvikling (Københavns Madhus og EAT-køkkenets egen support) ca. 1 mio. kr.
- Fjerne midler til informationsmateriale og oplysning om skolemaden ca. 0,3 mio. kr.

- Nedsætte råvarebudgettet til EAT-køkkenet, som producerer ca. 1,2 mio. måltider. 1 kr. nedjustering pr. portion svarer således til 1,2 mio. kr. (Obs. For madskolerne vil ovenstående greb kun kunne gennemføres ved at sænke forvaltningens driftstilskud).

Ovenstående greb vil kræve en nærmere analyse.

Det skal endeligt nævnes, at den generelle stigning i antallet af elever udfordrer økonomien for skolemadsordningen yderligere, og man må forvente at et eller flere af ovenstående greb vil skulle tages i brug for at håndtere finansieringen af skolemad til det stigende elevtal.